

పుట్టుక నుండి ఆరేళ్ల వరకు - పెరుగుదల మరియు అభివృద్ధి

దయచేసి అడగండి. చిన్నారులు వేచి ఉండలేరు.

ఏమిటి

చార్డ్ తల్లిదండ్రుల కోసం రాయబడింది, అయితే యువ చిన్నారులు గురించి తెలిసిన లేదా పని చేస్తున్న ఎవరికైనా ఇది సహాయకారిగా ఉంటుంది.

ఎందుకు

చిన్నారి దృష్టి, వినికిడి మరియు అభివృద్ధిలో ఉండగలిగే సమస్యాత్మక ప్రాంతాలను గుర్తించడంలో ఈ ప్రీస్కీప్ చార్డ్ మీకు త్వరిత మార్గంలో సహాయపడుతుంది. చిన్నారిని మొత్తంగా చూడడంలో మీకు చార్డ్ సహాయపడుతుంది. ఆలోచన, సామాజిక నైపుణ్యాలు, మాట్లాడడం మరియు కదలికల కార్యకలాపాల రంగాలలో చిన్నారి అభివృద్ధి కోసం మీరు విక్షిస్తారు. కొన్ని కదలికల నైపుణ్యాలు (వేళ్లు వంటి) చిన్న కండరాలను, మరికొన్ని (కాళ్లు వంటి) పెద్ద కండరాలను ఉపయోగిస్తాయి. ప్రతి వయస్సులో చిన్నారిలో దృష్టి మరియు వినికిడి కోసం గమనించడం చాలా ముఖ్యమైనది.

ముఖ్యమైనది! మీ చిన్నారి దృష్టి, వినికిడి మరియు అభివృద్ధిని మీరు ట్రాక్ చేస్తూ ఉండడానికి ఈ చార్డ్ ఒక త్వరిత మార్గంగా సహాయపడుతుంది, మరియు అభివృద్ధి పరీక్ష, మూల్యాంకనం లేదా మదింపుగా ఉద్దేశించబడినది కాదు.

ఎలా

ప్రతి వయస్సు విభాగం ఆ విభాగంలో మొదటి వయస్సు మరియు రెండవ వయస్సు మధ్య కొన్నిసార్లు ఎక్కువ మంది చిన్నారులు చేయగలిగిన కార్యకలాపాలను జాబితా చేస్తుంది. ఉదాహరణకి, 12 నెలల తరువాత, ఎక్కువమంది చిన్నారులు 6 నుంచి 12 నెలల విభాగంలో జాబితా చేయబడిన అన్ని కార్యకలాపాలను చేయగలుగుతారు. అయితే, ఎక్కువ మంది చిన్నారులు 6 నెలల వయస్సులో ఈ కార్యకలాపాలన్నింటినీ చేయలేరు. ప్రతి వయస్సు విభాగానికి ఇదే సత్యంగా ఉంటుంది. అందువలన, ఒక చిన్నారి ఒక వయస్సు స్థాయి ప్రారంభంలో అన్ని కార్యకలాపాలను చేయలేకపోతే చింతించకండి. చిన్నారులు భిన్నమైన స్థాయిల్లో అభివృద్ధి చెందుతుండడం వలన, చిన్నారి ఒక లక్ష్యం వెనుకబడినందుకే ఆందోళన పడకండి.

చిన్నారి వయస్సు కింద మరియు దృష్టి, వినికిడి కింద జాబితా చేయబడిన కార్యకలాపాలను చదవండి. చిన్నారు ఆడుతున్నప్పుడు గమనిస్తూ వినండి. చిన్నారి కార్యకలాపాలు చేయగలరా? ప్రతి కార్యకలాపానికి అవసరమైన సమయం, స్థలం మరియు మెటీరియల్స్ను చిన్నారి కలిగి ఉండడం ముఖ్యమైనది. ఉదాహరణకి, మీరు చిన్నారికి పేపర్ మరియు పెన్సిల్ లేదా క్రెయాన్ ఇవ్వకపోతే, ఒక ముఖాన్ని చిత్రించమని చిన్నారికి చెప్పకండి.

మీకు ఉండగలిగే ఏవైనా ఆందోళనలతో చార్డ్లో పేర్కొనడాన్ని ఉపయోగించి, అనేక రోజులుగా మీరు చిన్నారిని గమనిస్తూ, వింటూ ఉండాలని కోరుకోవచ్చు. ఒక విభాగం యొక్క అధియ వయస్సు స్థాయిలో ఉన్న చిన్నారి అన్ని కార్యకలాపాలను చేయలేకపోతే, చిన్నారి అభివృద్ధిపై సన్నిహితంగా పరిశీలిస్తున్న నిపుణులతో కుటుంబాలను వారి పరిశీలనలను పంచుకోవచ్చు.

ఎప్పుడు

చిన్నారి ఆడుతున్నప్పుడు గమనించండి మరియు వినండి. చిన్నారి సాధారణంగా ఉండేదాని కోసం మీరు చూస్తున్నారు. చిన్నారికి బాగాలేకపోతే, అలసిపోతే లేదా చిరాగ్గా ఉంటే ఈ చార్డ్ను ఉపయోగించకండి.

తరువాత ఏమిటి

చిన్నారి అభివృద్ధి గురించి మీకు ఆందోళన ఉంటే మీ ప్రాంతంలోని స్థానిక ప్రముఖ Family Resources Coordinator (కుటుంబ వనరుల సమన్వయకర్త, FRC) పేరు కోసం ఈ ప్రచురణ యొక్క మరొక వైపున జాబితా చేయబడిన Help Me Grow (హెల్ప్ మి గ్రో) Washington నెంబర్కు మీరు కాల్ చేయవచ్చు. అంతేకాక, చిన్నారి వైద్యుడు, ఆరోగ్య విభాగం లేదా స్కూల్ డిస్ట్రిక్ట్ కుటుంబాలకు సహాయపడతారు మరియు చిన్నారి అభివృద్ధి, దృష్టి మరియు/లేక వినికిడి యొక్క మరింత సంపూర్ణమైన తనిఖీ చేసే సమీప ఏజెన్సీని మీరు కనుగొనవచ్చు.

దృష్టి

మీ చిన్నారికి ఇలా చేస్తారా...

- కంటిలోకి చూడడం (మీ కళ్లవైపు చూడడం)
- వారి కళ్లతో కదులుతున్న వస్తువును అనుసరించడం
- వస్తువులను తరుచూ గుర్తుకోకుండా నడవండి లేదా ప్రాకడం
- రెండు కళ్లు ఉపయోగించి ప్రజలు మరియు వస్తువులను చూడడం
- (ఆరు నెల వయస్సు తరువాత) సాధారణ దూరంలో వస్తువులను పట్టుకోవడం
- నీడలలో లేదా భిన్నంగా కనిపించే ప్రాంతాలలో నడవండి లేదా ప్రాకడం (కార్పెట్, టైల్)
- కళ్లు తిప్పకుండా లేదా వాలుకుండా ప్రజలు మరియు వస్తువులను చూడడం (9 నెలల తరువాత)
- స్పష్టంగా ఉన్న కళ్లను కలిగి ఉండండి, ఎరుపు లేదా తడి ఉన్నవి కాదు

వినికిడి

మీ చిన్నారికి ఇలా చేస్తారా...

- (ఔలిఫోన్, తలుపు తట్టడం, ఔలివిజన్) వంటి ఇంటి ధ్వనులకు అవగాహన చూపించడం
- మరి పెద్దగా లేదా మృదువుగా కాని స్వరం వాడడం
- శబ్దం చేసే బొమ్మలతో ఆడడం (ర్యాపెల్స్, బెల్స్)
- శబ్దాలను అనుకరించడం (1 సంవత్సరం తరువాత)
- రెండు సంవత్సరాల తరువాత ("ఎస్" లేదా "ఇంగ్")తో ముగిసే కొన్ని వదలను వాడడం
- నేటి మార్గదర్శకాలను అనుసరించడం
- ఔలివిజన్ లేదా రేడియోలో ఓ మాదిరి వ్యాల్వ్యామ్ను నిర్వహించడం
- కష్టం లేకుండా కథలు, రికార్డులు, లేదా ఔలివిజన్ను వినడం
- (2-1/2 సంవత్సరాల కన్నా పెద్దవారు అయితే) ఎక్కువమంది అర్థం చేసుకొనే వాటిని మాట్లాడడం
- మరొక గది నుంచి పిలిచినప్పుడు మీ దగ్గరకి రావడం (2 సంవత్సరాల తరువాత)

పుట్టుక నుండి ఆరేళ్ల వరకు - పెరుగుదల మరియు అభివృద్ధి దయచేసి అడగండి. చిన్నారులు వేచి ఉండలేరు.

తల్లిదండ్రుల కోసం:

ఒక తల్లిదండ్రుగా, మీ చిన్నారు జీవితంలో మీరు అత్యంత ముఖ్యమైన వ్యక్తిగా ఉన్నారు. మీ చిన్నారు గురించి మీకే బాగా తెలుసు. మీ చిన్నారి అభివృద్ధి గురించి మీకు అందోళన ఉంటే, మీరు ఒక మూల్యాంకనం కోసం విజ్ఞప్తి చేయవచ్చు. మీకు ఏవైనా ప్రశ్నలు లేదా అందోళనలు ఉంటే దయచేసి అడగండి. మీకు సహాయపడే స్థానిక Family Resources Coordinator (కుటుంబ వనరుల సమన్వయకర్త, FRC) పేరు కోసం Help Me Grow (హెల్ప్ మీ గ్రో) Washingtonకి కాల్ చేయండి.

ప్రావైడర్ల కోసం:

చిన్నారులు భిన్నమైన మార్గాల్లో వృద్ధి పెరిగి, అభివృద్ధి చెందుతారు. దయచేసి క్రమం తప్పకుండా వారి చిన్నారుల అభివృద్ధి గురించి కుటుంబాలతో మాట్లాడడానికి ప్రయత్నించండి. వారి చిన్నారి నేర్చుకున్న కొత్త నైపుణ్యాలు, వారి ఉండే అందోళనలు ఏమిటి అని వారిని అడగండి మరియు మీ స్వంత పరిశీలనలను పంచుకోండి. వారికి అందోళనలు ఉంటే, హెల్ప్ మీ గ్రో Wahsington నెంబర్ కి కాల్ చేయడం ద్వారా మరింత సహాయం మరియు సమాచారాన్ని కుటుంబాలు తెలుసుకోవచ్చు. వారు కుటుంబాలను వారి ప్రాంతంలోని స్థానిక Family Resouces Coordinators (కుటుంబ వనరుల సమన్వయకర్త, FRC) కి సూచిస్తారు. మీరు FRC ఫోన్ నెంబర్ మరియు పేరు కోసం Help Me Grow (హెల్ప్ మీ గ్రో) Washingtonకి కూడా కాల్ చేసి, ఈ సమాచారాన్ని కుటుంబాలతో నేరుగా పంచుకోవచ్చు.

DCYF వివక్షతను చూపించదు మరియు ఏదైనా శారీరక, గ్రాహ్యక లేదా మానసిక వైకల్యం ఉనికి లేదా వెటర్న్ స్థాయి, వయస్సు, లైంగిక దృక్పథం, జాతీయ జననం, వైవాహిక స్థితి, ఆచారం, మతం, లింగం, రంగం, జాతీయ జననంతో సంబంధం లేకుండా అందరు వ్యక్తుల కోసం తన కార్యక్రమాలకు సమాన ప్రాప్యతను అందిస్తుంది.

ఈ ప్రచురణ ఉచిత నకలు ప్రత్యామ్నాయ రూపంలో లేదా భాషలో మీకు కావాలని ఉంటే, దయచేసి DCYF Constituent Relations (DCYF కాన్స్టిట్యూంట్ రిలేషన్స్) ను 1-800-723-4831 వద్ద సంప్రదించండి లేదా ఇమెయిల్ చేయండి communications@dcyf.wa.gov.

పుట్టుక నుంచి - 3 నెలలు

మీ చిన్నారి ఇలా చేస్తారా...

- వారు పొట్టపై ఉన్నప్పుడు వారి తల మరియు ఛాతినీ పైకి ఎత్తడం
- వారి చేతులు మరియు కాళ్లను తేలికగా కదిలించడం
- వారి తలను అటుఇటు తిప్పుడం ద్వారా వారి కదలికలను అనుసరించడం
- సీసా లేదా రమ్మును తేలికగా తీసుకొని, చక్కగా చీకడం
- ఆకస్మిక ధ్వనులకు నివ్వెరపోవడం లేదా ఏడవడం
- మీవైపు చూడడం, మీ మొహం చూడడం
- జలజల లేదా కుకూ శబ్దాలు చేయడం
- మీ నవ్వు లేదా మాటకు స్పందనగా నవ్వడం
- సుఖంగా ఉన్నప్పుడు తేలికగా ఉండడం

3 - 6 నెలలు మీ చిన్నారి ఇలా చేస్తారా...

- వెల్లికిలా పడుకున్నప్పుడు వారి పాదంతో ఆడడం
- చేతులతో వారి పొట్టపై పడుకున్నప్పుడు వారి బరువుతో వారి తల మరియు ఛాతినీ ఎత్తడం
- మద్దతు లేకుండా వారి తలను నిటారుగా, స్థిరంగా ఉంచడం
- పొట్టపై పడుకొని ఇటు తిరిగి మళ్ళీ పొట్టపై దొర్లడం
- వారి స్వంత చేతులతో వాటిని కలిపి తాకుతూ ఆడుకోవడం
- బొమ్మ కోసం వెళ్లడం
- అందుబాటులో ఉంచిన బొమ్మును తీసుకోవడం
- శబ్దాల వైపుగా వారి తల తిప్పుడం
- అనేకమైన భిన్నమైన శబ్దాలు చేయడం
- పెద్దగా నవ్వడం
- ఇష్టం లేదా అయిష్టాన్ని చూపించడానికి ప్రయత్నించడం

6 - 12 నెలలు మీ చిన్నారి ఇలా చేస్తారా...

- కొంత సహాయంతో నిలబడడానికి వారిని కూడగట్టుకోవడం
- బొమ్ములతో ఆడుతున్నప్పుడు సహాయం లేకుండా కూచోవడం
- ఒక చేతి నుంచి మరొక చేతికి వస్తువులను మార్చుకోవడం
- వారికి వారుగా వేలిన చీకడం
- బైబై అని ఊపుతూ అనుకరించడం
- కదలికలు మరియు శబ్దాలతో వారి అవసరాలను మీకు తెలియచెప్పడం
- మాట్లాడే శబ్దాలను కాపీ చేయడం ("బా-బా", "గా-గా")
- పెద్దవారితో ఆడుతున్నప్పుడు వంతులు తీసుకోవడం (చర్యలు, శబ్దాలు, లేదా ముఖ కవళికలు)
- ఒక తేలిక ప్రశ్నను వారు అర్థం చేసుకున్నట్లు మీకు తెలియపరచడం ("నీకు ఇంకా కావాలా?")
- కొత్తవారి నుంచి తల్లిదండ్రులను తెలుసుకోవడం

12 - 18 నెలలు మీ చిన్నారి ఇలా చేస్తారా...

- ఒక్కరే సడవడం
- చిన్న వస్తువులను అందుకోవడం (రైజిన్ సైజ్)
- పాత్రల నుంచి వస్తువులను తీసుకోవడం మరియు లోపల పెట్టడం
- ఒక వస్తువును మరొక దానిపై ఉంచడం
- స్క్రాన్ తో వారికిగా తినడం
- "మామా" లేదా "దాదా"కి అదనంగా రెండు లేదా మూడు వేరే పదాలు చెప్పడం
- పదాలు ఉపయోగించి వస్తువులను అడగడం
- కప్ నుంచి కొంత కారుతున్నా పట్టుకొని తాగడం (Washington ఎడగడానికి నాకు సహాయం చేయండి)
- పేరు చెప్పినప్పుడు అనేక విషయాలు లేదా బొమ్ములను చూపించడం

18 నెలలు మీ చిన్నారి ఇలా చేస్తారా...

- వారి చేతితో పట్టుకొని మెట్టు పైకి ఎక్కడం మరియు దిగడం
- గీయడం (Washington ఎడగడానికి నాకు సహాయం చేయండి)
- సంగీతానికి అనుగుణంగా వారి శరీరాన్ని కదిలించడం
- రెండు పదాలను కలిపి చెప్పడం ("ఎక్కువ జ్యూస్")
- ప్రశ్నలు అడగడం ప్రారంభించడం, ("జ్యూస్?", "బై-బై?")
- కొరకుతూ వారికి వారుగా శ్యాండ్విచ్ తినడం
- సాక్కులు మరియు మాలను తీసేయడం
- పెద్దవారితో కలిసి కథల పుస్తకం బొమ్మలు చూడడం (Washington ఎడగడానికి నాకు సహాయం చేయండి)
- బొమ్ముల మధ్య తేలికపాటి ఎంపికలు చేయడం (సజిల్స్ లేదా ట్రక్లు)
- మరొక చిన్నారి అటను కాపీ కొట్టడం (ఇసుక పోయడం, బాల్ వినరడం)

2-3 సంవత్సరాలు మీ చిన్నారి ఇలా చేస్తారా...

- చక్కగా సడవడం, పరిగెత్తడం, ఎక్కడం మరియు కింద కూర్చోవడం
- 3 లేదా ఎక్కువ వస్తువులను పట్టుకోవడం (Washington ఎడగడానికి నాకు సహాయం చేయండి)
- వారికిగా వారు స్పూన్ మరియు కప్ ను ఉపయోగించడం
- రెండు దశల ఆదేశాలను అనుసరించడం ("పుస్తకం తీసుకో మరియు దాన్ని టేబుల్ పై పెట్టు")
- వారి అయిదు లేదా ఆరు శరీర భాగాల పేర్లు చెప్పడం
- తేలికపాటి సంభాషణలో పాల్గొనడం
- "ఏమిటి" మరియు "ఏమి చేయాలి" వంటి తేలిక ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వడం ("భోజనానికి ఏమి కావాలి")
- వస్తువుల ఉపయోగం గురించి చెప్పినప్పుడు వాటిని చూపించడం ("మీరు దేనితో తాగుతారు?") (Washington ఎడగడానికి నాకు సహాయం చేయండి)
- తేలిక పనులకు సహాయపడడం (బొమ్ములు తీసుకోవడం)
- 2-3 పదాలు ఉన్న వాక్యాలను క్రమబద్ధంగా వాడడం

3-4 సంవత్సరాలు మీ చిన్నారి ఇలా చేస్తారా...

- ఎగరడం, పరిగెత్తడం, వినరడం, ఎక్కడం, చక్కగా బ్యాలెన్స్ చేయడం
- క్రేమాన్ ఉపయోగించి వృత్తాలు, వరసలు మరియు అడ్డు వరసలు గీయడం
- ఆట ఆడినట్లుగా బొమ్ముల మరియు ఇతర మెటీరియల్స్ ఉపయోగించడం
- చదువుతున్నట్లుగా బొమ్ములు పుస్తకాలను అన్వేషించడం
- (వెనుక, కింద, లోపల, పైన) వస్తువులు ఉన్నట్లు చెప్పే పదాలను అర్థం చేసుకోవడం
- తేలికగా అర్థమయ్యే సంభాషణను ఉపయోగించడం
- "ఎందుకు" మరియు "ఏమిటి" ప్రశ్నలను ఎక్కువగా అడగడం
- ఇతర చిన్నారులతో ఆటలు ఆస్వాదించడం
- వారి వంతు వరకు కాసేపు వేచి ఉండడం
- "ఎక్కడ" మరియు "ఎవరు" వంటి తేలిక ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వడం

4-5 సంవత్సరాలు మీ చిన్నారి ఇలా చేస్తారా...

- (కాళ్లు వంటి) పెద్ద కండరాలను ఉపయోగించి తిరగడం, డ్యాన్స్ చేయడం లేదా ఇతర ఆటలు ఆడడం
- ఒంటి కాలిపై ఎగరడం
- ముఖంలాగా కనిపించే ముఖాన్ని గీయడం
- చిన్న సహాయంతో దస్తులు వేసుకోవడం
- "ఏమిటి, ఎక్కడ, ఎవరు మరియు ఎందుకు" ఉపయోగించి ప్రశ్నలు అడగడం
- "ఎస్, జెడ్, థ్, మరియు ఆర్" తప్ప ఎక్కువ సంభాషణ ధ్వనులు చెప్పడం
- (పెద్దది, చాలా) సైజు మరియు సంబర్ తెలిపే పదాలను ఉపయోగించడం
- వారి మొదటి మరియు చివరి పేరును చెప్పడం
- అదే వయస్సు చిన్నారులతో ఆటలు ఆస్వాదించడం

5-6 సంవత్సరాలు మీ చిన్నారి ఇలా చేస్తారా...

- బాల్ పట్టుకోవడం, వినరడం తన్నుడాన్ని ఆస్వాదించడం
- (ట్యాగ్, టుట్టింగ్, బేస్బాల్) పెద్ద కండరాల ఆటలు ఆడుతున్నప్పుడు చక్కటి బ్యాలెన్స్ ఉండడం
- కత్తిర్రత కత్తిరించడాన్ని ఆస్వాదించడం
- బటన్లు పెట్టుకోవడం, లాగడం మరియు జిప్ పెట్టుకోవడంతో స్వంతంగా దుస్తులు ధరించడం
- పదాలు రాయడంలో ఆసక్తి చూపించడం
- (అదే రకమైన పదాలు మరియు వాక్యాల) కుటుంబం మాట్లాడినట్లు మాట్లాడడం
- ఇచ్చిన వరసలో మూడు-దశ ఆదేశాలను అనుసరించడం ("బాల్ తీసుకో, దాన్ని బొమ్మ పెట్టెలో పెట్టు, మరియు టేబుల్ దగ్గరకి రా")
- వారి పూర్తి పేరు, వయస్సు మరియు లింగాన్ని చెప్పడం
- (సైమన్ సే, ట్యాగ్) ఇతర చిన్నారులతో ఆన్లైన్ ఆటలు ఆడడాన్ని ఆస్వాదించడం

సంప్రదించండి:

Washington State Department of Children, Youth & Families
Early Support for Infants and Toddlers Program (వాషింగ్టన్ స్టేట్ డిపార్ట్మెంట్ ఆఫ్ చిల్డ్రెన్, యూత్ మరియు ఫ్యామిలీస్ ఏర్లీ సపోర్ట్ ఫర్ ఇన్ఫాంట్స్ అండ్ టాడలర్స్ ప్రోగ్రామ్)

PO Box 40970
 Olympia, Washington
 98504-0970

esit@dcyf.wa.gov

www.dcyf.wa.gov/services/child-development-supports/esit

Help Me Grow (హెల్ప్ మీ గ్రో) Washington
 Phone: 1-800-322-2588